

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI

Czerwiec-Lipiec 2018

Opracowanie: Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ

I. WNIOSKI

- a. należy wskazać, iż zapowiadana współpraca wojskowa między Japonią a Rosją została zrealizowana w postaci wspólnych manewrów wojskowych. Wskazuje to na fakt, że lansowana od jakiegoś czasu teza o sojuszu chińsko-rosyjskim w obliczu aktywnie polityki rosyjskiej w Azji Wschodniej wydaje się sfalsyfikowana;
- b. otwarcie wizowe Białorusi ma za zadanie przyciągnięcie inwestorów z Korei Południowej co w obliczu rosnącej aktywności chińskiej wydaje się racjonalnym podejściem;
- c. aktywność rosyjsko-koreańsko północnej firmy RasonConTrans JVC wskazuje, iż mechanizmy gospodarcze zainteresowanych stron będą istotnym elementem rozwiązania problemu nuklearnego Korei Północnej.

II. JAPONIA – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

4 czerwca: ambasador Białorusi uczestniczył w spotkaniu międzyparlamentarnej grupy przyjaźni japońsko-białoruskiej z ministrami rządu japońskiego. Ambasador Ruslan Esin został zaproszony na spotkanie przewodniczącego grupy przyjaźni japońsko-białoruskiej Watanabe Hiromichiego z japońskim rządem. Minister spraw zagranicznych Kono Taro docenił pozytywny wpływ działań grupy na rozwój relacji japońsko-białoruskich. Przy okazji tego wydarzenia ambasador Esin spotkał się z ministrami spraw zagranicznych Kono Taro oraz zdrowia, pracy i opieki społecznej Kato Katsunobu.

10 czerwca: Japonia wyraziła gotowość udzielenia Ukrainie pożyczek na realizację projektów związanych z ochroną środowiska. Ambasador Japonii Sumi Shigeki poinformował, że rząd Japonii jest gotowy udzielić pożyczek na wdrożenie projektów związanych z wytwarzaniem energii ze śmieci i biomasy. Obecnie Japońska Organizacja ds. Współpracy Międzynarodowej (JICA) opracowuje dla Ukrainy projekty tego typu, a rząd Japonii jest gotowy wesprzeć finansowo ich realizację.

11-12 czerwca: w regionie Kiusiu białorusko-japońskie forum gospodarcze będzie regularnie organizowane. Białoruska delegacja zakończyła rozmowy ze Stowarzyszenie Rozwoju Handlu i Współpracy Przemysłowej Japonii na temat możliwości organizowania regularnych spotkań biznesowych w regionie Kiusiu. Z tej okazji odbyło się pierwsze tego typu forum gospodarcze. Natomiast ambasador Białorusi Ruslan Esin uczestniczył w serii spotkań z władzami lokalnymi prefektury

Fukuoka oraz przedstawicielami federacji organizacji gospodarczych w regionie Kiusiu, aby omówić perspektywy dwustronnej współpracy międzyregionalnej. Ambasador odbył także w spotkanie ze środowiskiem biznesowym, podczas którego zachęcał do aktywnego wykorzystania oferowanych przez Białoruś możliwości na płaszczyźnie realizacji wspólnych projektów. Z rozmów wynikało, że obiecującymi obszarami współpracy jest nawiązanie kontaktów z regionalnym biurem linii lotniczych JAL czy wznowienie dostaw białoruskich produktów mlecznych na japoński rynek.

13 czerwca: szef białoruskiej misji dyplomatycznej w Japonii został zaproszony przez księcia Naruhito. Ambasador Ruslan Esin spotkał się z następcą tronu Japonii księciem Naruhito. Celem spotkania była wymiana poglądów na temat różnych aspektów dwustronnych relacji między Japonią i Białorusią.

18-19 czerwca: ambasador Japonii na Ukrainie odwiedził region Doniecka. Ambasador Sumie Shigeki wraz z ambasadorką dobrej woli UNICEF Agnes Chan odwiedził region Doniecka, gdzie realizowane są projekty odbudowy wschodniej Ukrainy przy wsparciu rządu Japonii. Ambasador spotkał się także z przedstawicielami małych i średnich przedsiębiorstw, które skorzystały z japońskiego wsparcia.

20-21 czerwca: ambasador Białorusi został zaproszony przez władze prefektury Gifu. Ambasador Ruslan Esin spotkał się z burmistrzem miasta Mino Muto Tetsuhiro oraz reprezentantami lokalnych organizacji pozarządowych i środowisk biznesowych. Białoruski dyplomata zapoznał się z lokalną produkcją oraz prowadził rozmowy na temat możliwości nawiązania dwustronnej współpracy.

21 czerwca: Ukraina wyraziła zainteresowanie zwiększeniem eksportu produktów spożywczych do Japonii. Wiceminister polityki agrarnej i żywności Ukrainy Olga Trofimtsewa oświadczyła, że Japonia znajduje się wśród priorytetowych rynków zagranicznych dla sprzedaży ukraińskich produktów rolnych i spożywczych. Według badań ukraińskie produkty spożywcze w ostatnim czasie zyskały na popularności w Japonii.

22-24 czerwca: ambasador Białorusi udał się z wizytą roboczą do prefektury Okinawa. Ambasador Ruslan Esin spotkał się z burmistrzem miasta Uruma Shimabukuro Toshio oraz innymi przedstawicielami miejskiej rady. Ponadto ambasador uczestniczył w spotkaniach z władzami prefektury oraz lokalnymi firmami. Celem wizyty w prefekturze Okinawa była wymiana poglądów na temat perspektywy nawiązania współpracy między białoruskimi i japońskimi partnerami.

26 czerwca: organizacje zajmujące się współpracą z Białorusią spotkały się z ambasadorem Ruslanem Esinem. Ambasador Białorusi w Japonii zaprosił

przewodniczącego międzyparlamentarnej grupy przyjaźni japońsko-białoruskiej Watanabe Hiromichiego oraz członków niedawno utworzonej organizacji pozarządowej Stowarzyszenie Przyjaznego Dialogu Białorusko-Japońskiego. Tematem spotkania była intensyfikacja dwustronnej współpracy na płaszczyźnie gospodarki.

27 czerwca: Japonia uczestniczyła w międzynarodowej konferencji dotyczącej reform na Ukrainie. Wiceminister spraw zagranicznych Horii Manabu wziął udział w konferencji, która odbyła się w Kopenhadze. Oprócz strony japońskiej w wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele państw G7 i Unii Europejskiej. Podczas przemówienia na konferencji wiceminister Horii zauważył, że należy dalej wspierać proces wdrażania reform na Ukrainie. W tym celu uczestniczące państwa wymieniły opinie na temat obecnej sytuacji w regionie.

28-30 czerwca: Białoruś i Japonia zamierzają podpisać umowę o współpracy w sprawach celnych. Przewodniczący Państwowego Komitetu Celnego Białorusi Jurij Senko spotkał się z dyrektorem Biura Celnego i Taryfowego w japońskim Ministerstwie Finansów Izuką Atsuchi w Belgii podczas sesji Światowej Organizacji Celnej. Ma to prowadzić do stworzenia wspólnych podstawy prawnych w dziedzinie współpracy celnej. W tym celu obie strony mają jak najszybciej opracować umowę, której praktyczna realizacja pomoże ujednoczyć wzajemne procedury celne. Umożliwi to japońskim i białoruskim służbom celnym skuteczniejszą pracę.

28-30 czerwca: delegacja z prefektury Miyagi odwiedziła Białoruś. Delegacja władz lokalnych i środowisk biznesowych z miasta Shiroishi w prefekturze Miyagi odwiedziła Białoruś. Delegacji przewodniczył burmistrz Yamada Yuichi. Wyprawa była współorganizowana przez ambasadę Białorusi w Japonii. W regionie Mohylewskim delegacja uczestniczyła w międzynarodowym forum inwestycyjnym „Mill of Success”. Ponadto przedstawiciele prefektury Miyagi promowali możliwe płaszczyzny międzynarodowej współpracy regionalnej.

3 lipca: perspektywy rozwoju dwustronnych relacji zostały omówione przez Białoruś i Japonię. Ambasador Białorusi Ruslan Esin spotkał się z przewodniczącym japońskiego parlamentu Oshimą Tadamorim. Obie strony wymieniły poglądy na temat obecnego stanu oraz perspektyw rozwoju dwustronnych relacji. Szczególny nacisk został położony na aktywizację kontaktów między organami ustawodawczymi Białorusi i Japonii. Przewodniczący Oshima pogratulował również białoruskiej misji dyplomatycznej z okazji obchodów Dnia Niepodległości.

4 lipca: japońska firma Toshiba zmodernizuje wyposażenie ukraińskich elektrowni jądrowych. Ambasador Japonii Sumi Shigeki uczestniczył w ceremonii

podpisania memorandum w sprawie modernizacji wyposażenia turbin dla elektrowni jądrowych między firmą Toshiba Energy Systems & Solutions a państwowa spółką Turboatom. Podczas ceremonii ambasador Sumi oświadczył, że strona japońska oczekuje pogłębienia współpracy gospodarczej między obydwojma państwami dzięki realizacji podobnych projektów. Tokio wyraziło również gotowość do aktywnego wspierania tego rodzaju współpracy gospodarczej.

4 lipca: w Tokio odbyły się konsultacje wiceministrów spraw zagranicznych Japonii i Rosji. Wiceministrowie spraw zagranicznych Sergiej Rybakow oraz Mori Takeo oraz przedstawiciele ministerstw obrony obu krajów wzięli udział w konsultacjach na temat globalnego i regionalnego bezpieczeństwa. Konsultacje miały na celu wypracowanie sposobów skutecznej współpracy w rozwiązywaniu problemów związanych z bezpieczeństwem. Obie strony wymieniły poglądy na temat kontroli zbrojeń, nieprolifracji broni masowego rażenia, sytuacji na Półwyspie Koreańskim i w Syrii. Kolejna runda konsultacji ma odbyć się w Moskwie w przyszłym roku.

6 lipca: realizacja wspólnych projektów infrastrukturalnych została omówiona przez ambasadora Japonii i wicepremiera Ukrainy. Wicepremier i minister rozwoju regionalnego, budownictwa i gospodarki komunalnej Hennadij Zubko został zaproszony przez ambasadora Japonii Sumi Shigeki. Strona japońska wyszła z propozycją dalszego wspierania projektów infrastrukturalnych, które bezpośrednio wpływają na polepszenie jakości życia ukraińskich obywateli. Natomiast wicepremier wyraził nadzieję na uzyskanie japońskiej pomocy szczególnie przy wdrażaniu projektów dotyczących zaawansowanych technologii.

6 lipca: białoruska Izba Handlowo – Przemysłowa zorganizowała spotkanie z japońskimi przedsiębiorcami. W Mohylewie odbyło się spotkanie białoruskich i japońskich środowisk biznesowych. W wydarzeniu uczestniczył ambasador Białorusi w Japonii Ruslan Esin, a także przewodniczący Stowarzyszenia Przyjaznego Dialogu Białorusko-Japońskiego

8-10 lipca: wspólne manewry marynarek wojennych Japonii i Rosji zostały przeprowadzone w pobliżu bazy Maizuru. Marynarki wojenne obu państw ćwiczyły akcje poszukiwawcze oraz wykrywanie podejrzanych okrętów. W manewrach uczestniczyły trzy rosyjskie okręty, które japońscy żołnierze mieli okazję także zwiedzić.

9 lipca: Narodowe Stowarzyszenie Gubernatorów Japonii zaprosiło ambasadora Rosji. Przewodniczący Narodowego Stowarzyszenia Gubernatorów oraz gubernator prefektury Saitama Ueda Kiyoshi spotkał się z ambasadorem Rosji Michaiłem Galuzinem. Głównym celem spotkania było omówienie współpracy na płaszczyźnie sportu, w tym przygotowania do letnich Igrzysk Olimpijskich w 2020 roku. Obie strony

dyskutowały także na temat możliwości dalszego rozwoju międzyregionalnych relacji, w tym wznowienie prac Rady Gubernatorów Rosji i Japonii.

9 lipca: ambasador Rosji został zaproszony przez władze lokalne Jokohamy.

Ambasador Michaił Galuzin spotkał się z burmistrz Jokohamy Hayashi Fumiko. Obie strony omówiły możliwości wzmocnienia współpracy międzyregionalnej w sferze kultury oraz turystyki. Ambasador Rosji przekazał także zaproszenie na drugie Eurazjatyckie Forum Kobiet, które odbędzie się we wrześniu w Sankt Petersburgu.

10 lipca: realizacja projektów przemysłowych została omówiona przez Białoruś i Japonię.

Delegacja białoruskiego Państwowego Koncernu Naftowego i Chemicznego (Belneftekhim Concern), na czele której stanął prezes Igor Lyashenko odwiedziła Tokio. W japońskiej stolicy białoruska delegacja spotkała się z przedstawicielami japońskich firm, aby omówić współpracę przy realizacji projektów na dużą skalę.

10 lipca: Rosja wezwała Japonię do usunięcia broni chemicznej pozostawionej w Chinach.

Przewodniczący rosyjskiej delegacji w Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznej Georgi Kalamanow wezwał Japonię do zintensyfikowania wysiłków w celu szybkiego usunięcia broni chemicznej pozostawionej w Chinach w czasie II wojny światowej. Rosyjski dyplomata podkreślił, że minęło ponad 20 lat od wejścia w życie Konwencji o Zakazie Broni Chemicznej, jednak nadal nie udało się osiągnąć jednego z jej głównych celów.

16 lipca: Ukraina wyraziła zainteresowanie współpracą z Japonią na płaszczyźnie bioenergetyki.

Państwowa Agencja Ukrainy ds. Efektywności i Oszczędności Energetycznej wysłała z propozycją zorganizowania dwustronnych spotkań z przedstawicielami japońskich firm, które byłyby zainteresowane wzięciem udziału we wspólnych projektach bioenergetycznych. Wzajemnie korzystne kierunki współpracy obu państw zostały przedstawione japońskiej ambasadzie w Kijowie. Obie strony zgodziły się także na wymianę istotnych informacji na temat potencjalnych obszarów współpracy, takich jak opracowanie mechanizmów finansowania „zielonych projektów” czy tworzenie stacji ładowania pojazdów elektrycznych. Ponadto omówiono perspektywy współpracy w dziedzinie produkcji energii z biomasy i śmieci.

17 lipca: Japonia wyraziła poparcie dla integralności Ukrainy.

W Tokio odbył się szczyt władz Unii Europejskiej i Japonii. Jednym z tematów spotkania była sytuacja na Ukrainie. Przewodniczący Rady Europejskiej Donald Tusk oświadczył, że tylko pełna implementacja postanowień z Mińska może rozwiązać konflikt między Ukrainą i Rosją. Natomiast Japonia wyraziła poparcie dla działań zmierzających do ochrony integralności Ukrainy.

20-22 lipca: rosyjska delegacja parlamentarna odwiedziła prefekturę Shizuoka.

Delegacja Rady Federacji oraz członkowie Rady Doradczej ds. Promocji Współpracy Rosyjsko-Japońskiej odbyła wizytę roboczą do miasta Heda w prefekturze Shizuoka. Rosyjscy senatorowie wzięli udział w konsultacjach z przewodniczącym japońsko-rosyjskiego klubu dyskusyjnego Liberalnej Partii Demokratycznej na temat budowania dwustronnej współpracy w szerokim zakresie obszarów. Dyskutowano także na temat wydarzeń, które mają zostać zorganizowane z okazji rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych.

22 lipca: byli mieszkańcy Wysp Kurylskich odwiedzili groby swoich przodków.

Grupa około 70. Japończyków odwiedziła sporne wyspy Kunaszyr i Etorofu w ramach porozumienia zawartego przez prezydenta Rosji Władimira Putina i premiera Japonii Abe Shinzo w 2017 roku. Wizyta nie obyła się bez problemów: na lotnisku strona rosyjska skonfiskowała telefony satelitarne urzędnikom i dziennikarzom towarzyszącym byłym mieszkańcom wysp. Rosyjska ambasada wydała w tej sprawie oświadczenie, w którym zapewniła, że transport telefonów satelitarnych bez ich wcześniejszego zadeklarowania naruszał przepisy. Zwrócono również uwagę stronie japońskiej na potrzebę ścisłego przestrzegania rosyjskiego prawa podczas podróży na terytorium Federacji Rosyjskiej, w tym na południowe Wyspy Kurylskie.

23-24 lipca: w Moskwie odbyło się japońsko-rosyjskie spotkanie międzyparlamentarne.

Przewodniczący Izby Radców Japonii Date Chuichi odwiedził Moskwę, gdzie spotkał się z przewodniczącą Rady Federacji Walentiną Matwijenko oraz przewodniczącym Dumy Państwowej Wiaczesławem Wołodinem. Obie strony zgodziły się podjąć działania zmierzające do intensyfikacji dialogu międzyparlamentarnego, który ma służyć kompleksowemu rozwojowi stosunków rosyjsko-japońskich.

24 lipca: obywatele Japonii będą mogli dłużej pozostawać na Białorusi bez obowiązku posiadania wizy.

W celu przyciągnięcia większej liczby turystów, Białoruś zdecydowała się przedłużyć okres pobytu na swoim terytorium z 5 do 30 dni. Wśród państw, które obejmą nowe przepisy wizowe znalazła się Japonia.

31 lipca: Rosja i Japonia zgodziły się zwiększenie współpracy na płaszczyźnie bezpieczeństwa.

W Moskwie odbyło się spotkanie w formacie 2+2 ministrów spraw zagranicznych i obrony Japonii oraz Rosji. Ministrowie Kono Taro, Onodera Itsunori, Sergiej Ławrow oraz Sergiej Shoigu zgodzili się zwiększyć współpracę na płaszczyźnie bezpieczeństwa regionalnego, między innymi w kwestii denuklearyzacji KRLD. Natomiast nowy system obrony przeciwrakietowej wprowadzany w Japonii nadal wzbudza sprzeciw Moskwy. Minister obrony Japonii zapewnił, że nowy system ma

służyć wyłącznie celom obrony narodowej. W kwestii Korei Północnej strona japońska poszukiwała wsparcia Rosji w sprawie uprowadzonych przez KRLD obywateli Japonii. Ministrowie zgodzili się co do potrzeby organizowania corocznych konsultacji na poziomie wiceministerialnym w tym samym formacie 2+2. Podczas konferencji prasowej po ministerialnym spotkaniu, Kono Taro podkreślił, że Japonii zależy na rozwoju relacji z Rosją w każdym obszarze, odnosząc się nie tylko do współpracy gospodarczej i na płaszczyźnie bezpieczeństwa regionalnego, ale także sporu o część Wysp Kurylskich. Ministrowie spraw zagranicznych mają spotkać się ponownie we wrześniu w Nowym Jorku. W tym samym miesiącu ma także dojść do kolejnego szczytu Putin – Abe.

III. PÓŁWYSEP KOREAŃSKI – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

1 czerwca: Korea Południowa i Rosja kontynuowały strategiczny dialog. W Seulu odbyła się kolejna runda konsultacji między ministerstwami spraw zagranicznych Rosji i Korei Południowej. W spotkaniu uczestniczyli wiceministrowie Władimir Titow oraz Lim Sung-nam. Titow w trakcie wizyty w Seulu spotkał się także z minister spraw zagranicznych Kang Kyung-wha oraz szefem Prezydenckiego Biura Bezpieczeństwa Narodowego Nam Gwan-pyo. W trakcie spotkań dyplomaci omówili obecne problemy w relacjach dwustronnych, a także ustalili harmonogram kolejnych spotkań szczebla ministerialnego. Dyskutowano również na temat sposobów wzmocnienia dwustronnej współpracy na różnych obszarach. W promowaniu konkretnych projektów znaczną rolę odgrywa Rosyjsko-Koreańska Komisja ds. Współpracy Gospodarczej, Naukowej i Technicznej, której posiedzenie zaplanowano na 7 czerwca tego roku. W kwestii współpracy regionalnej omówiono perspektywy rozwoju dialogu międzykoreańskiego oraz pokojowego rozwiązywania problemów na Półwyspie Koreańskim.

4 czerwca: przewodniczący Kim Jong-un został zaproszony na Wschodnie Forum Ekonomiczne we Władywostoku. Rzecznik Kremla oświadczył, że strona rosyjska zaprosiła przywódcę KRLD do udziału w międzynarodowym forum, które odbędzie się we wrześniu tego roku. Pjongjang nie potwierdził wizyty, natomiast w północnokoreańskich mediach pojawiły się doniesienia, że do końca tego roku odbędzie się szczyt Kim – Putin. Ponadto prywatny samolot Kim Jong-una odbył lot testowy do Władywostoku, co może zwiastować przygotowania strony północnokoreańskiej do udziału w forum.

5 czerwca: w Moskwie odbyły się konsultacje dotyczące bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim. Wiceminister spraw zagranicznych Igor Morgulow spotkał się z przedstawicielem południowokoreańskiego departamentu MSZ ds. Pokoju i Bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim Lee Do-hoonem. Obaj dyplomaci szczegółowo omówili ostatnie wydarzenia na Półwyspie Koreańskim. Obie strony z zadowoleniem przyjęły pozytywną dynamikę rozwoju sytuacji oraz podkreślili potrzebę zintensyfikowania skoordynowanych wysiłków wszystkich zainteresowanych stron w celu usprawnienia procesu rozwiązywania regionalnych problemów za pomocą środków dyplomatycznych.

9-11 czerwca: współpraca regionalna była głównym celem wizyty roboczej delegacji południowokoreańskiej w Odessie. W Ratuszu w Odessie odbyło się robocze spotkanie przedstawicieli Rady Miejskiej oraz ambasadora Republiki Korei na Ukrainie Lee Yang-gu. Strony omówiły różne kwestie związane z dwustronną współpracą, w tym możliwość otwarcia konsulatu Republiki Korei w Odessie. W spotkaniu uczestniczyła także dyrektor Agencji Programów Rozwojowych Odessy, aby omówić perspektywy wspólnej realizacji projektów.

11 czerwca: Korea Południowa promowała taekwondo w Europie Wschodniej. Fundacja Promocji Taekwondo (TPF) wraz z południowokoreańskimi ambasadami w Rosji, Estonii i na Białorusi zorganizowała szereg wydarzeń związanych z koreańską kulturą sportową. W pokazie w Mińsku udział wzięło ponad trzy tysiące gości, w tym wiceminister sportu i turystyki Wiaczesław Durnow. Natomiast w Moskwie występy taekwondo zostały zaprezentowane podczas corocznego festiwalu kultury koreańskiej Feel Korea, który przyciąga wielu młodych odbiorców.

14 czerwca: stolica prowincji Jeolla Północna została odwiedzona przez ambasadora Białorusi. Ambasador Andrei Popkow spotkał się z szefem Administracji Rozwoju Obszarów Wiejskich (RDA) Ra Seungyongiem oraz władzami Państwowego Uniwersytetu Chungbuk. Podczas spotkania z szefem RDA obie strony omówiły kwestie związane ze współpracą w dziedzinie nauk rolniczych oraz wymianą specjalistów. Rozmawiano także na temat perspektyw stworzenia innych formatów współpracy. Natomiast w trakcie spotkania z władzami Uniwersytetu Chunbuk dyskutowano na temat możliwości nawiązania współpracy z białoruskimi instytucjami badawczymi i uczelniami. Obie strony wyraziły również zainteresowanie zwiększeniem wymiany doświadczeń oraz rozwojem wspólnych projektów badawczych.

18 czerwca: Korea Południowa wyraziła nadzieje na wznowienie projektów gospodarczych z Koreą Północną, Rosją i Chinami. Prezydencka Komisja ds. Współpracy Gospodarczej z Północną ogłosiła plan działania w ramach Nowej Polityki

Północnej. Zakłada on realizację projektów gospodarczych we współpracy z Koreą Północną, Rosją i Chinami. Pierwszym etapem realizacji polityki północnej ma być budowa infrastruktury, takiej jak kolej czy gazociągi, które połączyłyby Koreę Południową z Rosją i Chinami poprzez Koreę Północną. Budowa szlaków kolejowych na Półwyspie Koreańskim ma pozwolić na lepsze wykorzystanie potencjału kolei Transsyberyjskich i Transchińskich. Następnie mają zostać stworzone specjalne strefy ekonomiczne. Rozpoczęcie prac nad wdrażaniem projektów jest jednak uzależnione od postępów nad denuklearyzacją Półwyspu Koreańskiego oraz zniesienia lub złagodzenia międzynarodowych sankcji nałożonych na Pjongjang. Komisja ogłosiła plany działania w ramach Nowej Polityki Północnej trzy dni przed szczytem Moon – Putin.

21 czerwca: perspektywy rozwoju handlu elektronicznego na Białorusi zostały omówione przez wicepremiera i Korea Trade Network. Wicepremier Białorusi Anatolij Kalinin spotkał się z prezesem koreańskiej firmy zajmującej się elektronicznymi operacjami handlowi Korea Trade Network. Podczas spotkania omówiono perspektywy wspólnego opracowania oraz wdrożenia systemu handlu elektronicznego na Białorusi w ramach państwowego programu rozwoju gospodarki cyfrowej i społeczeństwa informacyjnego. Projekt ma na celu usprawnienie procesów handlowych, w tym zmniejszenie ich kosztów poprzez wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań. Wicepremier wyraził nadzieję, że nie będzie to jedyny projekt związany z nowoczesnymi technologiami, który będzie realizowany przy współpracy strony południowokoreańskiej.

22 czerwca: ambasador Ukrainy spotkał się z przewodniczącym parlamentarnej grupy przyjaźni Korei i Ukrainy Ambasador Olexander Horin spotkał się z przewodniczącym parlamentarnej grupy przyjaźni Korei i Ukrainy Cho Jeong-sikiem, który jest także przewodniczącym Komisji ds. Infrastruktury Lądowej i Transportu. Obie strony omówiły współpracę ukraińsko-koreańską, w tym rozwój relacji międzyparlamentarnych oraz organizację wizyt wysokiego szczebla. Dyskutowano także na temat kolejnych działań, które muszą zostać podjęte, aby wprowadzić bezwizowe wjazdy dla obywateli ukraińskich na terytorium Korei Południowej. Parlamentarna Grupa Przyjaźni udzieliła także wsparcia dla działań podejmowanych przez ukraińską ambasadę, które zmierzają do zacieśniania dwustronnej współpracy na wielu płaszczyznach.

22 czerwca: prezydenci Moon Jae-in i Władimir Putin omówili najważniejsze kwestie dwustronnej współpracy. Moon Jae-in został zaproszony przez stronę rosyjską, aby przedyskutować sprawy związane ze współpracą regionalną i dwustronną. Podczas wizyty w Rosji południowokoreański prezydent spotkał się z

Władimirem Putinem, a także przemówił w Dumie Państwowej. Obaj przywódcy zgodzili się wspierać wysiłki na rzecz całkowitej denuklearyzacji KRLD. Seul i Moskwa wyraziły nadzieję, że deeskalacja napięcia na Półwyspie Koreańskim stworzy możliwości realizacji projektów gospodarczych i infrastrukturalnych, w tym stworzenie bezpośredniego połączenia transportowego między Rosją i Koreą Południową poprzez Koreę Północną. Projekty te mają zostać wdrożone jak tylko międzynarodowe sankcje nałożone na Pjongjang zostaną złagodzone lub całkowicie zniesione. Współpraca na płaszczyźnie bezpieczeństwa i rozwoju gospodarczego była głównym tematem przemówienia prezydenta Moona przed rosyjskimi parlamentarzystami. Strona południowokoreańska doceniła rosyjskie wsparcie w budowaniu trwałego pokoju w regionie. Ponownie przedstawione zostały założenia Nowej Polityki Północnej, którą ogłosił prezydent Korei Południowej w zeszłym roku na Wschodnim Forum Ekonomicznym w Rosji. Moon Jae-in był pierwszy południowokoreańskim prezydentem, który wystąpił w Dumie Państwowej.

28 czerwca: ośrodki pomocy społecznej na Białorusi zostały wsparte przez Koreę Południową. Korea Południowa w ramach Oficjalnej Pomocy Rozwojowej (ODA) przekazała busy dla pięciu ośrodków pomocy społecznej na Białorusi. Wśród miejsc, które otrzymały wsparcie znalazły się dom opieki dla weteranów w Mińsku, centra pomocy społecznej w Brześciu i Witebsku oraz Dom Opieki Psychiatrycznej w mieście Homel. Wszystkie ośrodki, które otrzymały od strony południowokoreańskiej pojazdy zajmują się opieką nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. W ceremonii przekazania darowizny uczestniczył ambasador Korei Południowej Kim Yong-ho oraz przedstawiciele Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych Białorusi, a także weterani wojenni, którzy są beneficjentami południowokoreańskiej pomocy. Nie był to pierwszy raz, kiedy Republika Korei udzieliła pomocy Białorusi w sferze usług socjalnych. W ubiegłym roku ośrodek rehabilitacji dla dzieci otrzymał od rządu południowokoreańskiego sprzęt medyczny o wartości 37 tysięcy dolarów amerykańskich.

28 czerwca: południowokoreańska Demokratyczna Partia Korei wyraziła zainteresowanie współpracą międzypartyjną z Rosją. Delegacja rosyjska, na czele której stanęła wiceprzewodnicząca rosyjskiej Dumy Państwowej została zaproszona przez rządzącą Demokratyczną Partię Korei. Podczas spotkania w Seulu omówiono obecną sytuację na Półwyspie Koreańskim. Strona południowokoreańska zaapelowała do Rosji o dalsze wspieranie procesów pokojowych w regionie. Obie strony dyskutowały także na temat możliwości zwiększenia wymiany międzyparlamentarnej oraz realizacji wspólnych projektów gospodarczych po zniesieniu lub złagodzeniu sankcji nałożonych na Pjongjang przez społeczność międzynarodową. Seul wyraził

szczególne zainteresowanie pozyskaniem rosyjskiego gazu ziemnego oraz wykorzystaniem transsyberyjskiego systemu kolejowego.

3 lipca: Centrum Badań Biotechnologicznych zostało otwarte na Ukrainie przy wsparciu Korei Południowej. Ambasador Republiki Korei Lee Yang-gu uczestniczył w ceremonii otwarcia Centrum Badań Biotechnologicznych na Państwowym Uniwersytecie Rolniczym na Ukrainie. Centrum zostało utworzone przy wsparciu południowokoreańskiej firmy KREVES Development.

3 lipca: Ukraina wyraziła zainteresowanie współpracą z Instytutem Nauki i Technologii Daegu Gyeongbuk. Ambasador Ukrainy Olexander Horin odwiedził jeden z czołowych instytutów zajmujących się zaawansowanymi technologiami w Korei Południowej. Podczas wizyty ambasador zapoznał się z osiągnięciami uczelni oraz omówił perspektywy nawiązania współpracy. Władze instytut wyszły z propozycją implementacji wspólnych projektów badawczych z czołowymi centrami badawczymi na Ukrainie. Omówiono także możliwość nawiązania wymiany studenckiej.

8 lipca: wykwalifikowani pracownicy z Białorusi i Ukrainy będą mogli ubiegać się o wize wielokrotnego wjazdu. Południowokoreańskie Ministerstwo Sprawiedliwości ogłosiło, że Białoruś, Ukraina, Gruzja oraz Mongolia znalazły się na liście państw, których obywatele z wyższym wykształceniem będą mogli ubiegać się o wize wielokrotnego wjazdu na okres od roku do pięciu lat. Ten typ wize ma przysługiwać także dziennikarzom i przedsiębiorcom. Według Ministerstwa Białoruś i Ukraina znalazły się na tej liście ze względu na bycie państwami docelowymi Nowej Polityki Północnej prezydenta Moon Jae-ina, która zakłada wzmocnienie współpracy gospodarczej z Rosją, Eurazją oraz Europą Wschodnią. Strona koreańska wyraziła nadzieję, że nowe przepisy wizowe zwiększą wymianę pracowników wykwalifikowanych (osób z wyższym wykształceniem) oraz przedsiębiorców.

10 lipca: sztuka północnokoreańska została zaprezentowana na Białorusi. Północnokoreańska ambasada na Białorusi po raz pierwszy przygotowała wystawę na Międzynarodowy Festiwal Sztuk „Słowiański Bazar w Witebsku”. Wydarzenie to organizowane jest pod patronatem władz państwowych. Północnokoreański ambasador Jong Sae-nal zauważył, że współpraca na płaszczyźnie kultury między obydwoma państwami znacznie rozwinęła się od otwarcia ambasady w Mińsku dwa lata temu.

10 lipca: Ministerstwo Edukacji Republiki Korei zorganizowało sympozjum na temat studiów koreańskich za granicą. Ministerstwo Edukacji zorganizowało międzynarodowe sympozjum z okazji 20. rocznicy inauguracji edukacji języka koreańskiego za granicą. W wydarzeniu udział wziął ambasador Ukrainy Olexander

Horin wraz z wiceministrem edukacji i nauki Romanem Hrebą oraz dyrektorem Departamentu Polityki Humanitarnej i Społecznej Gabinetu Ministrów Witalij Koblosz. Program sympozjum obejmował dyskusję na temat środków współpracy edukacyjnej między Koreą a innymi państwami. Omówiono także perspektywy dalszego rozwoju oraz doskonalenia studiów koreańskich za granicą.

13 lipca: południowokoreańska delegacja dokonała inspekcji portu Rajin w Korei Północnej w celu realizacji trójstronnego projektu z Rosją. Południowokoreańska delegacja, na czele której stanął przewodniczący Komitetu ds. Współpracy Gospodarczej z Północną Song Young-gil odwiedziła port w Rajin. Delegacja wzięła także udział w międzynarodowym seminarium zorganizowanym przez Rosję. Trójstronne spotkanie przedstawicieli rządów w Moskwie, Seulu i Pjongjangu może zwiastować chęć wznowienia projektu „Rajin – Chasan”, który zakłada stworzenie partnerstwa logistycznego, którego centralnym punktem transportowym miałyby być północnokoreański port.

16-20 lipca: Rosja i KRLD omówiły perspektywy rozwoju projektu „Rajin – Chasan”. Delegacja rosyjskiego zarządu spółki RasonConTrans JVC spotkała się w Pjongjangu z wicedyrektorem Departamentu Relacji Międzynarodowych w Ministerstwie Kolei KRLD. Celem spotkania było omówienie perspektyw rozwoju projektu „Rajin – Chasan”. Rosyjsko-północnokoreańska spółka RasonConTrans JVC zajmuje się transportem ładunków w regionie Azji i Pacyfiku z wykorzystaniem Kolei Transsyberyjskich, połączeń kolejowych w Chasan oraz infrastruktury portu w Rajin.

17 lipca: Rosja wyraziła gotowość udzielenia gwarancji bezpieczeństwa KRLD. Władimir Putin oświadczył, że Rosja jest gotowa przyłączyć się do międzynarodowych gwarancji bezpieczeństwa, które są wymagane przez władze KRLD w procesie denuklearyzacji. Przywódca Rosji rozmawiał na ten temat z prezydentem Stanów Zjednoczonych Donaldem Trumpem w Helsinkach.

19 lipca: wiceminister spraw zagranicznych Rosji Igor Morgulow przeprowadził konsultacje w Pjongjangu. Igor Morgulow spotkał się z wiceministrami spraw zagranicznych Korei Północnej Choe Son-hui i Sin Hong-cholem. Tego samego dnia doszło także do spotkania wiceministra Morgulowa z ministrem spraw zagranicznych KRLD Ro Yong-ho. Podczas spotkań omówiono stan relacji rosyjsko-koreańskich w kontekście 70. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych. Dyskutowano także na temat rozwoju praktycznej współpracy, w tym realizacji trójstronnych projektów gospodarczych i infrastrukturalnych z Koreą Południową. Obie strony potwierdziły poparcie dla rozwiązania problemów regionalnych (takich jak konflikt na Półwyspie

Koreańskim) na drodze dyplomatycznych negocjacji pomiędzy wszystkimi zaangażowanymi państwami.

20 lipca: Rosja wyraziła poparcie dla złagodzenia sankcji nałożonych na Pjongjang. Zastępca rosyjskiego ambasadora przy Organizacji Narodów Zjednoczonych Dimitrij Polanski po spotkaniu z sekretarzem stanu USA Mikiem Pompeo i przedstawicielami Rady Bezpieczeństwa potwierdził stanowisko Rosji w kwestii sankcji wobec KRLD. Według strony rosyjskiej stabilność procesu negocjacji wymaga, aby denuklearyzacja postępowała krok po kroku przy równoczesnym złagodzeniu presji ze strony społeczności międzynarodowej. Moskwa wyraziła poparcie dla złagodzenia nie tylko sankcji Rady Bezpieczeństwa, ale także zniesienia jednostronnych sankcji amerykańskich. Według rosyjskiego dyplomaty dla KRLD zniesienie sankcji jest konieczne, aby dokonać całkowitej denuklearyzacji.

26 lipca: Moskwa skrytykowała amerykańskie oskarżenia wobec Pjongjangu. Moskwa oświadczyła, że przedstawione przez Waszyngton dowody w sprawie łamania przez KRLD ograniczenia importu produktów ropopochodnych są niewystarczające. Według Rosji nie ma formalnej podstawy do wstrzymania eksportu produktów naftowych do KRLD, ponieważ nie został przekroczony limit określony w sankcjach Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych.

27 lipca: Korea Południowa znalazła się wśród państw zwolnionych z obowiązku posiadania wizy podczas wizyty na Białorusi. Obywatele Korei Południowej zostali zwolnieni z obowiązku posiadania wizy na pobyt na terytorium Białorusi nie dłuższy niż 30-dni. Zwolnienie z obowiązku posiadania wizy nie dotyczy osób, które na terytorium Białorusi przylecą z Rosji.

27 lipca: honorowy konsulat Republiki Korei został otwarty w Chersoniu na Ukrainie. Honorowym konsulem w Chersoniu został Mykoła Bahrajew, ukraiński przedsiębiorca i polityk. W ceremonii otwarcia konsulatu uczestniczyli także przedstawiciele władz obwodu chersońskiego, Departamentu Protokołu Państwowego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, a także przedsiębiorcy i dziennikarze. Natomiast strona południowokoreańska była reprezentowana przez ambasadora Lee Yang-gu. Mykoła Bahrajew zapowiedział, że zamierza rozwinąć relacje gospodarcze, kulturowe i turystyczne między regionem chersońskim a Koreą Południową. Konsul chciałby także przyciągnąć południowokoreańskie inwestycje.

KOMENTARZ

1. **Zbliżenie Rosji i Stanów Zjednoczonych będzie korzystne dla Japonii.**

Spotkanie Donalda Trumpa i Władimira Putina w Helsinkach zostało dobrze przyjęte w Japonii. Do tej pory Tokio w swojej polityce ocieplania relacji z Moskwą musiało mieć na uwadze stanowisko Waszyngtonu. Spotkanie na szczycie przywódców Rosji i Stanów Zjednoczonych było potwierdzeniem dobrego kierunku polityki Abe, który przede wszystkim promuje spotkania wysokiego szczebla z Rosją. Był to wyraźny sygnał dla przeciwników takiego podejścia: skoro Trump i Putin spotkali się w Helsinkach, szczyty na linii Tokio-Moskwa są jak najbardziej uzasadnione. Regularne spotkania na poziomie ministerialnym i wcieministerialnym między Rosją i Tokio, które do tej pory skupione były wokół rozwiązania sporu terytorialnego wokół południowych Wysp Kurylskich, coraz częściej poruszają także kwestię Półwyspu Koreańskiego. Po mającym miejsce w czerwcu tego roku szczycie Donalda Trumpa i Kim Jong-una, denuklearyzacja KRLD stała się bardziej możliwa. W obliczu zmieniającej się sytuacji na Półwyspie Koreańskim, Rosja i Japonia wyraziły chęć współpracy. Podczas spotkania ministrów obrony i spraw zagranicznych w formacie 2+2 poruszono kwestię porwanych Japończyków przez północnokoreańskich szpiegów. Premierowi Abe zależy na jak najszybszym rozwiązaniu tego problemu, aby móc rozpocząć z Pjongjangiem negocjacje gospodarcze i nie pozostać w tyle za Moskwą, Seulem i Pekinem, które już zaproponowały wspólne projekty, których realizacja rozpocznie się po zniesieniu międzynarodowych sankcji nałożonych na KRLD. Do tej pory wsparcie ze strony Stanów Zjednoczonych i Korei Południowej w kwestii uprowadzonych Japończyków okazało się mało skuteczne: problem ten nie został poruszony ani na szczycie międzykoreańskim, ani na spotkaniu Trumpa i Kima w Singapurze. Z tego powodu Japonia poszukuje wsparcia ze strony Moskwy: jest bardzo prawdopodobne, że jeszcze w tym roku dojdzie do spotkania rosyjskiego prezydenta z przewodniczącym Kimem. Poprawa relacji Stanów Zjednoczonych z Rosją i KRLD stwarza nowe możliwości współpracy w regionie, który do tej pory ciągle był podzielony przez zimnowojenne sojusze.

2. **Nowe przepisy wizowe na Białorusi mogą przyciągnąć turystów i biznesmenów z Korei Południowej i Japonii.**

Japonia i Korea Południowa znalazły się wśród państw, które zostały zwolnione z obowiązku posiadania wizy podczas pobytu na Białorusi nie dłuższego niż 30 dni. Informacja na temat nowych przepisów znalazła się także na stronie ambasady południowokoreańskiej na Ukrainie, zachęcając Koreańczyków do odwiedzenia obu tych państw. Natomiast rząd Ukrainy jest w ostatniej fazie przygotowań do podpisania porozumienia z Seulem, które umożliwi Ukraińcom pobyt na terytorium Korei Południowej bez obowiązku posiadania wizy. W lipcu tego roku w życie weszły przepisy umożliwiające Ukraińcom i

Białorusinom ubieganie się o wize wielokrotnego wjazdu do Korei Południowej. Wize tego typu przysługują wykwalifikowanym pracownikom, w tym osobom z wyższym wykształceniem, dziennikarzom i przedsiębiorcom. Strona południowokoreańska liczy na przyciągnięcie przedstawicieli środowiska biznesowego, aby nawiązać współpracę w ramach Nowej Polityki Północnej administracji Moon Jae-ina, która zakłada zwiększenie wymiany handlowej z rejonem Eurazji i Europy Wschodniej.

3. Deeskalacja napięcia na Półwyspie Koreańskim stworzyła perspektywy trójstronnej współpracy z Rosją. Perspektywy trójstronnej współpracy gospodarczej i infrastrukturalnej były głównym tematem poruszonym podczas oficjalnej wizyty prezydenta Moon Jae-ina w Moskwie. Był to pierwszy raz od 19 lat, kiedy południowokoreański prezydent został zaproszony na Kreml. Spotkanie Moon Jae-ina i Władimira Putina było efektem szczytu przywódców USA i KRLD w Singapurze na początku czerwca tego roku. Wspólna deklaracja Kim Jong-una i Donalda Trumpa przyniosła nadzieje na rozwój negocjacji w kwestii denuklearyzacji oraz podpisania traktatu pokojowego, oficjalnie kończącego wojnę koreańską. Obecna deeskalacja napięcia na Półwyspie Koreańskim stworzyła perspektywy intensyfikacji współpracy gospodarczej z Pjongjangiem. Budowa infrastruktury transportowej łączącej Koree Południową z Rosją i Chinami poprzez terytorium Korei Północnej przyczyniłaby się do ożywienia gospodarek wszystkich zaangażowanych państw. Na drodze do realizacji trójstronnych projektów, na temat których już toczono rozmowy między Seulem, Pjongjangiem i Moskwą stoją jednak międzynarodowe sankcje. W czerwcu i lipcu można było zaobserwować zarówno działania Moskwy, jak i Seulu promujące złagodzenie choć części sankcji. Również Pjongjang zaczął okazywać zniecierpliwienie brakiem działań ze strony Waszyngtonu, Seulu i Rady Bezpieczeństwa ONZ w kwestii zniesienia sankcji oraz podpisania traktatu pokojowego. Jak zauważyła strona rosyjska, całkowity proces denuklearyzacji wymaga od społeczności międzynarodowej równoczesnego złagodzenia lub zniesienia sankcji: w innym przypadku władze KRLD nie zrezygnują z broni nuklearnej. W nadchodzących miesiącach można się spodziewać nasilenia działań dyplomatycznych Moskwy, a także Seul i Pekinu w kwestii złagodzenia międzynarodowych sankcji wobec Pjongjangu.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI– luty 2018 jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ośrodka Spraw Azjatyckich i Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Łodzi. Utwór powstał w ramach konkursu *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o konkursie *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*.

Zadanie publiczne współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

 **OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH**

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodm-lodz.pl